

Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління

«УХВАЛЕНО»	«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Вченою радою Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Протокол № 8-18 від 22.11 2018р.	Ректор Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Бондар О.І. 2018 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про педагогічну практику аспірантів

в Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління

Київ - 2018

1. Загальні положення

1.1. Положення про педагогічну практику аспірантів (далі – Положення) Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління (далі – Академія) регламентує порядок і форми проходження педагогічної практики аспірантами з відривом та без відриву від виробництва.

1.2. Педагогічна практика в системі навчання в аспірантурі є компонентом практичної професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі й спрямована на набуття навичок здійснення навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі й формування вмінь викладацької діяльності, зокрема, викладання спеціальних дисциплін, організації навчальної діяльності студентів, науково-методичної роботи.

1.3. Дане Положення розроблене відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, згідно з яким педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації.

1.4. Педагогічну практику організує кафедра, на якій навчається аспірант.

2. Завдання педагогічної практики

2.1. В процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти основами науково-методичної та навчально-методичної роботи: навиками структурування та перетворення наукових знань в навчальний матеріал, систематизації навчальних та виховних задач; методами та засобами складання задач, вправ, тестів з різних тем, усного та письмового переказу предметного матеріалу, різноманітними освітніми технологіями.

2.2. В процесі практичної діяльності ведення навчальних занять повинні бути сформовані вміння поставити навчально-виховну мету, вибору типу, виду занять, використання різних форм організації навчальної діяльності студентів: діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

2.3. В ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін, аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання навчальної діяльності у вищій школі.

3. Організаційні основи педагогічної практики

3.1. Педагогічна практика аспірантів планується на другий рік навчання в аспірантурі. Загальний обсяг педагогічної практики становить не менше 60 годин – для аспірантів, які навчаються згідно з вимогами Порядку № 261, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р., що передбачає навчально-методичну роботу (відвідування та аналіз занять провідних викладачів кафедри та наукового керівника, відвідування консультацій, підготовка до занять, методична робота); щонайменше 10-20 годин із загального обсягу – аудиторне навантаження (проведення лекцій, семінарів, практичних та лабораторних занять).

3.2. Термін проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані аспіранта, затверджуються науковим керівником, узгоджуються із завідувачем кафедри, на якій навчається аспірант.

4. Зміст педагогічної практики

Педагогічна практика аспірантів передбачає такі види діяльності:

- 4.1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу в Академії.
- 4.2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Академії під час відвідування занять із різних спеціальних дисциплін.
- 4.3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота.
- 4.4. Самостійне проведення різних видів навчальних занять, самоаналіз.
- 4.5. Участь в оцінюванні якості різних видів роботи студентів.
- 4.6. Індивідуальна робота зі студентами, консультування, керівництво науковими студентськими дослідженнями.

5. Звітна документація

5.1. Після завершення педагогічної практики аспірант подає на кафедру:

- загальний звіт про проходження практики (*див. у Додатку*);
- відзив наукового керівника про проходження практики;
- конспекти підготовлених і проведених лекцій, методичні розробки та інші матеріали проведених семінарських, практичних, лабораторних занять.

5.2. Аспіранти мають право проходити педагогічну практику в інших вищих навчальних закладах України, з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики.

5.3. Звіт про проходження практики та витяг із протоколу засідання відповідної кафедри про його затвердження подаються до відділу аспірантури, зберігаються в особовій справі аспіранта і враховуються при атестації.

6. Права та обов'язки аспіранта

1. Аспірант спільно з науковим керівником складає план – графік проходження педагогічної практики.

2. Аспірант має право звернутися до наукового керівника, завідувача відповідної кафедри, завідувача аспірантури з усіх питань, які виникають упродовж проходження практики.

3. За попередньою домовленістю аспірант може відвідувати заняття провідних фахівців Академії задля вивчення особливостей методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

4. Аспірант самостійно виконує всі види робіт, передбачені програмою педагогічної практики, ретельно готується до кожного заняття.

5. Аспірант у своїй роботі керується правилами внутрішнього розпорядку Академії, розпорядженнями ректорату та керівників практики. У разі невиконання вимог, що ставляться до аспіранта-практиканта, йому може бути заборонено подальше проходження практики.

6. Аспірант, якого відсторонили від проходження педагогічної практики або практика якого оцінена незадовільно, вважається таким, що не виконав індивідуальний план роботи аспіранта і, згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, підлягає відрахуванню з аспірантури.

7. У десятиденний термін після завершення педагогічної практики аспірант подає належним чином оформлену звітну документацію на кафедру для обговорення й затвердження. Після цього документація разом із витягом із засідання кафедри подається до відділу аспірантуру.

7. Керівництво практикою

7.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики аспіранта покладається на завідувача кафедри, на якій аспірант навчається.

7.2. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється його науковим керівником, який:

7.2.1. Забезпечує чітку організацію, планування та облік результатів практики.

7.2.2. Затверджує загальний план-графік проведення практики, його місце в системі індивідуального планування аспіранта.

7.2.3. Обирає дисципліни, навчальні групи для проведення педагогічної практики.

7.2.4. Надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії.

7.2.5. Контролює роботу практиканта, відвідування занять та інші види його роботи зі студентами, приймає заходи щодо ліквідації недоліків в організації практики.

7.2.6. Готує відзив про проходження практики.

7.3. Відділ науково-організаційної роботи та аспірантури:

7.3.1. Знайомить аспірантів з Положенням, формою та змістом педагогічної практики звітної документації;

7.3.2. Здійснює облік проходження практики аспірантами академії.

Положення підготував:

Директор ННІ економіки та екології
природокористування ДЕА, д.е.н., професор,

член-кореспондент НААН

Доктор економічних наук, професор

Начальник науково-організаційного відділу

та аспірантури

ПОГОДЖЕНО:

Проректор

А.М. Третьак

В.М. Третьак

В.С. Мазурок

Г.С. Фінін

*Схвалено на засіданні вченої ради
ДЕА протокол № 8-18 від 22 листопада 2018р.*

Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління

ННІ економіки та екології природокористування
Кафедра екології та економіки землекористування

З в і т

про проходження педагогічної практики

аспіранта _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність _____

Термін проходження _____

Загальний обсяг годин _____

Науковий керівник _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

ПРОГРАМА
педагогічної практики для аспірантів 2-го року денної очної
та денної вечірньої форм навчання

№	Зміст завдання	К-ть годин	Примітка
1.	Ознайомитись із правовими, та програмно-нормативними документами організації науково-дослідної роботи та підготовки науково-педагогічних кадрів	6	Записи у щоденнику, підпис
2.	Ознайомитись із організацією роботи кафедри	2	Записи у щоденнику, підпис
3.	Ознайомитись з документами діловодства кафедри (план роботи, протоколи засідань, план роботи куратора групи, розподіл навантаження, навчальні програми з дисциплін тощо)	8	Записи у щоденнику, підпис
4.	Відвідати засідання: - методичної комісії; - кафедри.	3	За погодженням з директором ННІ
5.	Спостерігати за проведенням занять провідними викладачами академії: - 4 лекції; - 6 семінарських (практичних або лабораторних) занять; - 2 консультацій	12	За погодженням із викладачем і зав. кафедри; записи у щоденнику, підписи
6.	Підготувати та провести самостійно: • навчальний план 1-2 дисциплін; • робочий план 1-2 дисциплін; • презентацію 1-2 лекцій; • 1 лекцію; • 4 семінарських (практичних або лабораторних) занять; • 2 консультації	27	За погодженням із директором ННІ, зав.кафедри, викладачем; зміст лекції
7.	Відвідувати апробації, захисти дисертацій та ін.	4	Інформація у щоденнику
	Всього	60	

Звітна документація

Для аспіранта:

1. Індивідуальний план проходження практики, затверджений керівником практики.
2. Щоденник проходження практики; підписи викладачів.
3. Звіт про проходження практики, підписаний науковим керівником і зав. кафедрою.
4. Характеристика на аспіранта, підписана науковим керівником та керівником практики.

Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління

ННІ економіки та екології природокористування
Кафедра екології та економіки землекористування

План проходження педагогічної практики

аспіранта _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Період проходження:

_____ (день/місяць – день/місяць рік)

Загальний обсяг :

_____ (кількість годин)

№ п/п	Зміст роботи	Дата
	Перший тиждень	
	Складання індивідуального плану проходження практики	
	Знайомство з організацією навчально-виховного процесу кафедри	
	Відвідування аудиторних занять викладачів кафедри	
	Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка	
	Самостійне проведення навчальних занять	
	Другий тиждень	
	Розробка змісту навчальних занять та методична підготовка	
	Самостійне проведення навчальних занять	
	Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів	
	Індивідуальна робота зі студентами	
	Третій тиждень	
	Підготовка звіту про педагогічну практику	

Науковий керівник _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Аспірант _____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління

ННІ економіки та екології природокористування
Кафедра екології та економіки землекористування

Щоденник проходження педагогічної практики

аспіранта _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

За період з «__» _____ 201_ р. по «__» _____ 201_ р.

Місце практики _____

Керівник практики _____

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітки про виконання

Науковий керівник _____
(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Аспірант _____
(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Стислий опис змісту педагогічної практики

1. Знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі
2. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів Академії під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін
3. Розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни
4. Самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, лабораторних та практичних занять), самоаналіз

Сітка проведених занять

Дата і час проведення	Академічна група	Тема заняття	Вид занять

5. Участь в оцінюванні якості різних видів робіт студентів
6. Індивідуальна робота зі студентами, керівництво науковими студентськими дослідженнями

Дата _____

Підпис _____